

mærkningerne til selve Lovsloven, anbefaler jeg ogsaa denne Sag til det høie Thing.

Formanden: Exemplarer af de saaledes forelagte Lovforslag ville nu blive omdelte.

Den næste Sag paa Dagsordenen var: Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet forelægger: a. Forslag til Lov om Lønninger til Folketirkens Embedsmænd. b. Forslag til Lov om Menighedernes Deltagelse i Valget af deres Præster.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): De to Lovforslag, som jeg herved skal have den Ære at forelægge Landstinget, indeholde i mere end een Forstand ikke noget Nyt for Thingets ærede Medlemmer. Dels have jo nemlig de Emner, som her behandles, saa ofte været Gjenstand for Lovgivningsvirksomhed i Rigsdagen, at det er gamle Minder, der vækkes, naar man paany bringer dem frem, dels fandt jeg ifjor under Forandringerne her i Thinget en Leilighed til at udtale, paa hvilket Grundlag begge de her omhandlede Love efter mit Skjøn burde bygges, og hvad jeg her tillader mig at forelægge udført i Lovsform, er kun en videre Udførelse af det Grundlag, som jeg ifjor fremsatte heri Thinget.

Jeg skal først tillade mig at omtale Lovforslaget om Lønninger til Folketirkens Embedsmænd. Som bekendt er nu Tilstanden den, at Folketirkens Lønninger, med Undtagelse af de 6 Biskoppers Lønninger, ligge udenfor den lovgivende Magts Omraade, det er en Følge af den Maade, hvorpaa disse Lønninger udredes, de passere ikke gennem Statskassen, men gaa direkte fra Øverne til Modtagerne eller bestaa i Naturalydelse. Forslaget gaar altsaa i Hovedsagen ud paa at indføre den Understøttelse, som Staten giver Folketirken, under den lovgivende Magts Omraade, og Hovedspørgsmaalet bliver da, hvilke Formaal derved nærmere tilsigtes. Formaalet, som dette Lovforslag sætter sig, er nu dette, at anvende de Midler, som for Diebliffet ere henlagte til Folketirkens Understøttelse, paa en frugtbarere Maade, end hidtil er flet, men derimod udtrykkelig ikke at tage Noget derfra til andre Formaal. Bliffet kommer derved strax til at fæste sig paa, hvor store Indtægterne blive, og hvorledes man derefter kan rette Udgifterne; og naar man ret har gjenemtanct, hvad der følger deraf, maan ogsaa komme til den Overbevisning, at en særlig Fond vil være den rette Regnskabsform for de Indtægter og Udgifter, som her omhandles; thi Bliffet maa nødvendigvis stadig være rettet paa: kunne ogsaa disse Udgifter bæres af de Indtægter, som ere til Raadighed, og en særlig Fond frembyder

netop Sammenligning, og det en Sammenligning paa den bekvemteste Maade mellem Indtægter og Udgifter. Naar man ikke vil tjene Noget til andre Formaal, saa kan jeg ikke se nogen Grund til, at man skulde vrage denne Form; det er derfor min Overbevisning, at den bestemt bør fastholdes. I Anmærkningerne til Lovforslaget ville de Herrer finde en Balance opgjort for det Fond, som Lovforslaget gaar ud paa at oprette: en Fond til kirkelige Formaal. Lovforslaget gaar ud paa at indbringe de Indtægter, som nu ydes til Præstebaldene, under Fonden, efterhaanden som Præstebaldene blive ledige. Der vil altsaa hengaa en længere Arrække, inden Loven kommer fuldkommen til Virksomhed, nemlig saa længe, indtil det sidste Præstebald er blevet ledigt, efter at Loven er udkommen, og det er at forudsæ, at det vil være en længere Arrække; men naar man vil overse Sagen, saa maa man antcipere Udførelsen og tænke sig, at Alt paa een Gang nu tages til Indtægt for Fonden, og at paa den anden Side alle Udgifter udredes af Fonden, og man maa undersøge, hvorledes Forholdet da vil stille sig. Jeg har sagt, at Opgaven maa være den at anvende Midlerne i hele det Omfang, hvori de findes, paa en frugtbarere Maade end hidtil. Herved tænker jeg mig, dog ikke, at man skulde søge strax at tage den yderste Skilling i Beslag; thi det vilde ikke være klogt; der er flere Beregninger her, der maa gjøres, om hvilke man maa sige sig selv, at de kun ere Sandsynlighedsberegninger, og et vist Spillerum maa man altid lade aabent her ogsaa af det Hensyn, at der i Tidernes Løb kan vise sig nye Krav, som bør opfyldes ved Hjælp af Fonden. Tænke vi os nu altsaa Alt indbraget under Fonden, og beregne vi, hvor stor den aarlige Indtægt da med Sandynlighed vil blive, saa vil det vise sig, at den kan beregnes til henimod 4,400,000 Kr. De Udgifter, som Lovforslaget vil medføre, kunne anslaaes til c. 4,158,000 Kr., saa at der bliver til at byde paa mulige Mangler i Beregningen og til at afhjælpe Trang i en eller anden Retning, som senere maatte fremkomme, et Overskud af c. 235,000 Kr. Men jeg har ikke ved at opgjøre denne Balance taget Indtægten med til den alleryderste Skilling, hvortil den lod sig beregne. Det vil være mange ærede Medlemmer bekendt, at der i sin Tid blev forelagt Kirkekommisjonen en Opgjørelse over alle Indtægter for Geistligheden; denne Opgjørelse blev udarbejdet i 1868, og den Gang lagde man til Grund for Beregningen af Sæbndtægten Kapitelstærterne for 1864—68, begge Aar inklusive, altsaa 5 Aar. Der er vel senere foregaaet nogle Forandringer med Indtægterne, for saa vidt som en Del af det Fordegods, som henlaa under Præstebaldene, er bortfolgt, men der er kommet noget Andet i Stedet for, nemlig Penge og Sæbndtægter, og de Indtægter i Penge og Sæb, som ere komne til, ere større end de Indtægter, som ere beregnede af